
Miljøpakke for transport i Trondheim:

Årsbudsjett 2018

Høringsutkast 23.11.2017

Innhold

1 Årsbudsjett 2018	3
2. Samlet vurdering av bindinger	13
3. Porteføljestyling, mandater og håndtering av usikkerhet	16
4. Nærmere omtale av større prosjekter	18

UTKAST

1 Årsbudsjett 2018

Miljøpakken har de siste årene behandlet fireårige handlingsprogram som er revidert årlig. Fra 2018 utarbeides et eget årsbudsjett som skal klarere aktiviteten i Miljøpakken 2018, både når det gjelder nivået på innsatsen i pågående prosjekter og igangsetting av nye. Handlingsprogram for de etterfølgende år vil være viktig for å få fram helheten i satsingen de nærmeste år, men fremmes ikke samtidig med årsbudsjettet denne gang.

De siste årene har partene i Miljøpakken ikke vedtatt omforente fireårsprogram, og den langsiktige satsing i Miljøpakken har dermed ikke vært avklart. Noen hovedproblemstillinger har vært utsatt i påvente av nye mål for Miljøpakken og en større revisjon av pakken. Det er likevel vedtatt flere betydelige satsingsområder som vil ha konsekvenser for økonomien i flere år framover. Den samlede økonomien de nærmeste årene står derfor overfor betydelige utfordringer, og det blir nødvendig å avklare behov for å ta opp lån allerede fra 2018. Den store innsatsen knyttet til MetroBuss, drift av kollektivtrafikk, E6 Jaktøya - Sentervegen, Rv707 Nydalsbrua (forutsatt forskottering) og en rekke mindre prosjekt medfører en stor topp på ressursbruken 2019-21. Dette resulterer også i et betydelig underskudd i 2025, selv med økning av bompengetakstene fra 2018. En samlet avklaring av satsing og rammer må dermed skje gjennom en revisjon av innholdet i Miljøpakken.

Denne situasjonen gjør at man fremmer et årsbudsjett nå, inkludert noen overordnede drøftinger for fireårsperioden. Et helhetlig handlingsprogram kan utarbeides seinere, når totalbildet for flere år er klarere. Det ventes også å foreligge føringer i Stortingsbehandlingen av trinn 3 høsten/vinteren 2017-18.

1.1 Generelt om tiltak i 2018

- Nye investeringstiltak settes bare opp med forprosjektmidler før tilstrekkelig plan- og kostnadsgrunnlag foreligger.
- Tiltak over 5 mill. kr skal ha gjennomgått kostnadsvurdering i form av Anslag innen første juni året før. Unntak gjelder samleposter (der aktiviteten skal tilpasses rammen) og MetroBussprosjekter. Eventuelle ytterligere unntak spesifiseres.

I årsbudsjettet er synliggjort hvilke tiltak/prosjekt som bør oppfattes som bindinger. Det foreslås tre kategorier:

a) Bindinger

- Allerede igangsatte byggeprosjekter og planprosjekter
- Nye prosjekt der det foreligger entydige politiske vedtak om oppfølging/igangsetting
- MetroBussprosjekter der rammene inngår i bymiljøavtalen om statlig investeringstilskudd.
- Pågående aktivitet på dagens nivå innenfor områder som informasjon, reiserådgivning og administrasjon. (Administrasjonskostnadene ligger som felleskostnader innenfor hvert programområde.)
- Partenes bindinger innenfor egne økonomiske rammer (midler i statsbudsjett 2018 og øremerkede fylkesvegmidler til fylkesvegprosjekt). Det er da forutsatt at partene er omforente om at prosjektet hører hjemme i Miljøpakken.

b) Delvis bundne innsatsområder

- Andre prioriterte prosjekt fra tidligere handlingsprogram, som ennå ikke er bestilt/igangsatt
- Nye tiltak til planlegging som anses viktig for å opparbeide en planreserve

c) Ikke bundne innsatsområder

- Øvrige innspill om nye prosjekt og økt aktivitet
- Enkelte avsatte bevilgninger til tiltak som er utsatt/ligger et stykke fram i tid.

I høringsprosessen og i partenes behandling vil det bli vurdert nærmere hvilke prosjekter som bør havne i de ulike kategoriene. Nærmere omtale av enkelte større prosjekt finnes bakerst i dokumentet.

De økonomiske finansieringsrammene for 2018 omfatter statlige, fylkeskommunale og kommunale midler. Når det gjelder belønningsmidler, var nivået i bymiljøavtalen av 2016 170 mill. (2016-)kr. Bymiljøavtalen forutsetter indeksregulering, men dette er ikke endelig avklart/akseptert av sentrale myndigheter. Med indeksregulering er belønningsmidlene lik rammen i tabellen. Bompenginntekten i 2018 avhenger av når økte takster kan iverksettes, og her antas 1. april. Bruttoinntektene blir da ca 645 mill. kr og driftskostnader på ca 50 mill. kr.

Tabell 1.1 Finansieringsrammer 2018

2018							
	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Belønning	Inv. tilskudd	Sum
Finansieringsrammer	296,1	645	71,9	27,4	178,6	185	1404

1.2 Hovedveger

E6 Tonstad – Jaktøya nærmer seg fullføring, og det vil være høy aktivitet i 2018. De andre prosjektene innenfor dette budsjettområdet er på planleggings-/prosjekteringsstadiet. De fleste prosjektene med innsats i 2018 tolkes som bindinger, fordi de har midler i statsbudsjett, eller fordi det er klare politiske vedtak som ligger til grunn.

Tabell 1.2: Finansiering hovedveger i 2018

2018							
Hovedveg	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
E6 Jaktøya - Sentervegen	225,0	310,0				535,0	Mindre statsmidler enn forventet
Knutepunkt Sluppen	10,0	3,0				13,0	Planlegging
Rv 706 Sluppen - Stavne							NTP-midler etter 2023
Rv 706 Nydalsbrua		62,0				62,0	Forutsetter godkjent forskottering
Fv 704 Klæbu Sandm - Tulluan			7,0			7,0	Reguleringsplanlegging
Fv 8xx Byåstunnelen			4,0			4,0	Planlegging
Felleskostnader		1,0				1,0	
HOVEDVEG TOTALT	235,0	376,0	11,0			622,0	

Bundet totalt	225,0	373,0	11,0			609,0	
Delvis bundet totalt	10,0	3,0				13,0	

1.3 Lokale veger og gatebrukstiltak

Innsatsen vil primært være knyttet til gjennomføring av Johan Tillers veg. Øvrige bindinger inkluderer øremerkede midler fra STFK til Fv.875 Hammer bru ved Jonsvatnet, samt planleggingsmidler til Fv.707 Brå bru ved Spongdal og Fv.902 Tonstadbrinken – Sandmoen (strekings- og krysstiltak for næringstransport). Kontaktutvalget har lagt til grunn at partene skal være omforent om hvilke prosjekter som legges inn i Miljøpakken. Det er ikke avklart om et prosjekt som Hammer bru bidrar til Miljøpakkens mål og om dette skal defineres som et Miljøpakkeprosjekt. Dersom det tas ut av Miljøpakken, vil imidlertid STFK redusere sitt bidrag tilsvarende, så dette påvirker ikke finansieringen totalt i 2018.

Det foreslås planleggingsmidler til videreføring av Johan Tillers veg med kobling til E6.

Tabell 1.3: Finansiering lokale veger og gatebrukstiltak 2018

2018							
Lokale veger og gatebrukstiltak	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Elgeseter gate							Midler til planlegging i 2018 gjenstår fra tidligere år
Brundalsforbindelsen			2,0			2,0	Planlegging
Johan Tillers veg		97,5				97,5	Pågående prosjekt
Øvrige lokalveger		1,0	5,5			6,5	
Johan Tillers veg del 2		1,0				1,0	Utredning
Fv. 707 Brå bru			2,0			2,0	Planlegging
Fv. 875 Hammer bru			2,5			2,5	
Fv. 715 Fagervika - Høvringen							Midler i 2019. Ny vurdering av prosjekt som tidligere er funnet for dyrt.
Fv. 902 Tonstadbrinken - Sandmoen			1,0			1,0	Planlegging
Felleskostnader lokalveg		1,7				1,7	
Lokalveg totalt		100,2	7,5			107,7	
Gatebrukstiltak Midtbyen		2,3				2,3	
- Torvet (delbidrag)							Forpliktelser i 2019-20
- Andre tiltak (uspesifisert)		2,0				2,0	
Felleskostnader gatebrukstiltak		0,3				0,3	
Totalt lokale veger og gatebruk		102,5	7,5			110,0	

Bundet		99,5	7,5			107,0	
Delvis bundet							
Ikke bundet		3,0				3,0	

1.4 Kollektivtiltak og MetroBuss

Den store innsatsen er knyttet til MetroBuss og etablering av ny infrastruktur fram til nytt rutetilbud er i gang i 2019 (defineres som binding gjennom forankring i bymiljøavtalen). En fortsatt opptrapping av driftstilskuddet defineres som binding ut fra gjeldende politiske vedtak. Det samme gjør flere viktige supplerende prosjekter knyttet til blant annet signalprioritering og

innfartsparkering, samt årlig tilskudd til trikk (drift og investering infrastruktur). Innfartsparkering på Tonstad foreslås avvirket fordi knutepunkt MetroBuss har behov for de aktuelle arealene.

Tiltak utenfor Trondheim forutsettes finansiert gjennom belønningsmidler.

Tabell 1.4: Finansiering kollektivtiltak inkludert Metrobuss 2018

2018							
Kollektivtiltak	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Framkommelighet øvrige ruter		1,0	7,2	2,0		10,2	
- Signalprioritering fylkesveg			5,0				
- FV 864 Bromstadvegen			1,2				Restfinansiering
- Tiltak etter trasébefaringer FV			1,0				
- Traseutbedringer Kv		1,0		2,0			
Knutepunkt og holdeplasser		5,0	0,7			5,7	
- Oppgradering holdeplasser Kv		5,0				5,0	
- Bymøbelavtale			0,7			0,7	
Trikk infrastruktur		10,2		0,6	9,3	20,1	
Innfartsparkering		3,4	2,1			5,5	
- FV 950 Være			2,0			2,0	
- Tonstad		3,0				3,0	Prosjekt foreslås avvirket
- Planlegging/kartlegging		0,4	0,1			0,5	
Mindre tiltak (sekkepost)		2,0				2,0	
Felleskostnader		3,0				3,0	
Nye tiltak til gjennomføring	40,6		0,5		4,0	45,1	
Byåsvegen/General Bangs veg			0,5			0,5	
Holdeplasser FV 950							
Malvikvegen Storsand - Muruvik					4,0	4,0	Må eventuelt finansieres av belønningsmidler
Kollektivfelt E6 Tonstad - Sluppen	20,6					20,6	
Holdeplasser Rv 706 Gildheim - Rotvoll	10,0					10,0	
Knutepunkt Skovgård E6 / Rv 706	10,0					10,0	
Nye tiltak til planlegging		1,3			0,2	1,5	
Fv. 902 Østre Rosten, Tillerbyen - Sandmoen, holdeplasser		0,3					
Fv. 35 Fosslia, holdeplasser (Stjørdal)					0,2		Må eventuelt finansieres av belønningsmidler
Fv. 875 Bratsbergv, Utleir - Bratsberg, holdeplasser		0,2					
Fv. 950 Kockhaugv, Skovgård - Malvik grense, holdeplasser		0,3					
Kollektivknutepunkt Leangen		0,5					Forprosjekt, jf også tabell 1.10
Sum kollektiv (eksl. Metrobuss)	40,6	25,9	10,5	2,6	13,5	93,1	
MetroBuss		178,0	2,0	17,4		382,4	Jf tabell 1.5
Kollektivtrafikk drift					147,6	147,6	
KOLLEKTIV TOTALT	40,6	203,9	12,5	20,0	161,1	623,1	

Bundet	40,6	191,2	11,4	18,0	156,9	603,1	
Delvis bundet		1,7	0,1			1,8	
Ikke bundet		11,0	1,0	2,0	4,2	18,2	

Tabell 1.5 viser Metrobussinvesteringene i 2018 fordelt på de ulike delprosjektene/budsjettpostene.

Tabell 1.5: Finansiering Metrobuss delprosjekt 2018

2018								
Metrobuss	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Invest	Sum	Merknad
Dybdahls veg		0					0,0	
Jonsvannsvegen		6,8		17,4		23	47,2	
Høgskoleringen		19,4				18,5	37,9	
Holdeplasser		79,3				75,5	154,8	
Traséutbedringer		26,4	2			27	55,4	
Omstigningspunkt		38,9				37	75,9	
Kongens gate		1,6				1,5	3,1	
Innherredsvegen		0,0					0,0	Midler fra tidligere år
Olav Tryggvasons gate		2,6				2,5	5,1	
Elgeseter gate		0					0,0	Midler fra tidligere år
Planlegging		3,1					3,1	
Totalt MetroBuss	0	178,0	2	17,4	0	185	382,4	

1.5 Trafikksikkerhet

I 2018 foreslås midler til gjennomføring av flere gang-/sykkelveg og fortausprosjekter. Igangsatte prosjekter, blant annet i Asbjørnsens gate og Stormyra – Berg er bundne prosjekter. Ringvålvegen (Skogly – Hestsjøen) har forsinket oppstart på grunn av grunneieravtaler, men skal startes opp i 2018 og kategoriseres som bundet. Mindre TS-tiltak inkluderer det tidligere prosjektet forsterket belysning gangfelt.

Høyt prioriterte prosjekter (tidligere vedtatt) som Gammellina og Kong Inges gate er forsinket i forhold til vedtatt handlingsprogram 2017-2020 og vil sannsynligvis først få oppstart i begynnelsen av 2019.

Tabell 1.6: Finansiering trafikksikkerhetstiltak 2018

2018							
Trafikksikkerhet	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Utbedring ulykkespunkt			1,5			1,5	
- Fv 902 Isdamvegen / Østre Rosten, kryssutbedring			1,0			1,0	Restfinansiering
- Fv 812 Byåsvegen/General Bangs veg			0,5			0,5	Utbygging 2017
Sikring skoleveger		13,5	14,2			27,7	
- Tiltak skoler		2,0				2,0	
- Asbjørnsens gt/Tyholtvegen		9,0				9,0	Bygging fra 2017
- Pilotprosjekt gangfeltsikring		1,0				1,0	
- FV 860 Utleiv/Otilienborgv/Steindalsv		0,5				0,5	
- FV 707 Spongalsvegen, Stormyra idr.pl-Myrsund-Berg			12,0			12,0	
- FV 707 Spongalsvegen, GSV Berg-Høstadkorsen			1,5			1,5	
- Buenget fortau, planlegging		0,5				0,5	Delvis inndekning av merforbruk
- FV 864 Bromstadvegen fortau			0,7			0,7	Restfinansiering
- Gammel-lina/Magasinvegen fortau		0,5				0,5	Byggestart 2019
Felleskostnader		2,0				2,0	
Mindre TS-tiltak inkl forsterket belysning		5,0				5,0	
- Inspeksjonstiltak FV		2,5				2,5	
- Mindre TS-tiltak / belysning KV		2,5				2,5	
Nye tiltak til planlegging		0,6	1,0			1,6	
Fv. 885 Bilbyen - Nidarvoll, fortau/gangfelt			0,5			0,5	
Fv. 902 Tonstadbrinken - Sandmoen			0,5			0,5	Tiltak etter TS-inspeksjon
Fv. 864/860 Rundkjøring Lerkendal		0,5				0,5	
Fv. 864 Eberg - Persaunet, Kong Øysteins veg		0,1				0,1	Tiltak etter TS-inspeksjon
Sum Trafikksikkerhet innspill		21,1	16,7			37,8	

Bundet		12,5	14,2			26,7	
Delvis bundet		6,1	2,5			8,6	
Ikke bundet		2,5				2,5	

1.6 Sykkel

Sykkelsatsingen 1 2018 vil fortsatt ha fokus på hovedrutene, inkludert punkttiltak og drift. Sykkelparkering vil også være et viktig supplement, i første omgang i Midtbyen. Det er vedtatt i bystyret at sykkelhotell skal utredes nærmere. På budsjettposten sykkelparkering gjenstår avsatte midler fra tidligere år som kan benyttes i 2018. Det anbefales å bygge opp en større planportefølje, for til enhver tid å ha tilstrekkelig planavklarte prosjekter. Igangsatte prosjekter som Høgskoleringen kategoriseres som bindinger, i tillegg til sykkelinspeksjoner som vil være et avgjørende grunnlag for videre planlegging og utvikling av hovednettet.

Tabell 1.7: Finansiering sykkeltiltak i 2018

2018							
Sykkeltiltak	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Drift av sykkelanlegg				4,6	4,6	9,2	
- Drift av sykkelanlegg langs KV				4,1		4,1	2017-nivå
- Drift av sykkelanlegg langs FV					4,1	4,1	2017-nivå
- Forslag til økning				0,5	0,5	1,0	
Punkttiltak/oppgraderinger hovedruter		5,5	4,5			10,0	
- Kartlegging /gang/sykkelinspeksjoner FV/KV		1,0				1,0	
- Punkttiltak Kv.		4,5				4,5	
- Punkttiltak Fv.			4,5			4,5	tiltak etter GS-inspeksjoner
Brattøruta (rute øst)		2,0				2,0	
- H7 - Ranheim		2,0				2,0	Mindre tiltak i eks. vegnett
Tyholtruta			3,6			3,6	
- Fv. 864 Bromstadvegen			3,6			3,6	Restfinansiering
Ranheimsruta		1,0				1,0	
- Rønningsbakken		1,0				1,0	
Innherredsruta		3,0				3,0	
- Fv. 910 Innherredsveien, Mellomv - Th. Hirsch gt.		3,0				3,0	Prøveprosjekt Innherredsvegen
Jonsvannsruta - NY		2,0				2,0	
- Lillegårdsbakken - Dybdahls veg		2,0				2,0	Igangsatt planlegging
Nardoruta - NY		19,0				19,0	
- Høgskoleringen		18,0				18,0	Igangsatt bygging sammen med MetroBussprosjekt
- Torbjørn Bratts veg / Utleirvegen		1,0				1,0	
Midtbyen		2,0				2,0	
- Andre strekninger, Midtbyen		2,0				2,0	
Enkeltstrekninger		1,0				1,0	
- Andre strekninger		1,0				1,0	Regulering Fv950 Ranheim-Malvik. Statlige bidrag på 1 mill. avklares i NTPs hp
Felleskostnader				0,5	2,0	2,5	
FV 812 Byåsv kryssutbedringer Kystad - Stavset			1,0			1,0	
Nye tiltak til planlegging		2,7	3,0			5,7	
Fv 910 Innherredsv Bassengbakken - Falkenborgv			0,3			0,3	
Sykkelparkering fv og			0,5			0,5	Ved fylkeskommunal infrastr.
Fv. 812 Byåsv, Sandgata x Kongensgata			0,2			0,2	
Fv. 864 Kong Øysteinsv. x Jonsvannsvn			0,3			0,3	
Fv. 905 Bispegata - Samfundet			0,2			0,2	
Fv. 868 Båtmannsgt - Strandveien			0,2			0,2	
Fv. 856 Kryssutbedringer sykkel			0,2			0,2	
Fv. 910 Olav Tryggvasonsgt - Gryta			0,2			0,2	
Fv 860/864 Strindvn. X Dybdahlsv.			0,2			0,2	
Fv. 868 Leangen - Tunga			0,5			0,5	
Fv. 856 Dorthealyst - Munkvoll			0,2			0,2	
Fv. 885 Bilbyen - Nidarvoll		0,2				0,2	
Fv. 860 Othilienborgvn - Steindalsveien		0,2				0,2	
Fv. 812 Huseby - Bjørndalsbrua		0,3				0,3	
- Planlegging programområdetiltak	20,5					20,5	Kan også benyttes til kollektivtilt.
Sykkelekspressveg øst, 2.byggetrinn		1,0				1,0	Statlig ansvarsområde
G/S-bru over Nidelva på Nidarø		0,5				0,5	
G/S-bru Nedre Elvehavn - Nyhavna		0,5				0,5	
Sum Sykkel innspill	20,5	38,2	12,1	5,1	6,6	82,5	

Bundet	20,5	24,0	3,6	0,5	2,0	50,6	
Delvis bundet		3,7	3,0	4,1	4,1	14,9	
Ikke bundet		10,5	5,5	0,5	0,5	17,0	

1.7 Tiltak mot støy

Tiltak mot støy i 2018 inkluderer oppstart områdeskjerming Kong Øysteins veg, samt planlegging/prosjektering nye tiltak (inkludert Utleirvegen del 1). Egne poster foreslås avsatt til tiltak etter forurensningsforskriften. Dette vil være lovpålagte tiltak, men det må skje nærmere detaljering vinteren 2017-18 for å konkretisere disse.

Tabell 1.8: Finansiering støytiltak i 2017

2018							Merknad
Støytiltak	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	
Tiltakspålagt iht forurensningsforskriften		3,0	5,0			8,0	
- Tiltak iht forurensningsforskriften FV			5,0			5,0	Tiltak avklares etter nærmere utredning
- Tiltak iht forurensningsforskriften KV		3,0				3,0	Tiltak avklares etter nærmere utredning
Lokal skjerming av uteoppholdsarealer		4,0				4,0	
- Andre områder		4,0				4,0	Støykartlegging 2017 gir utgangspunkt for prioriteringer
Områdeskjerming prioriterte strekninger			6,1			6,1	
- Fv. 864 Kong Øysteins veg del 1, Persaunet - Eberg			2,0			2,0	Igangsett planlegging
- Fv. 864 Bromstadvegen støyskjerming			1,9				Restfinansiering
- Fv. 860 Utleirvegen del 1			2,0			2,0	Planlegging/oppstart
- Fv. 812 Byåsvegen (Bredablikkv - Joh.Falkbergets v)			0,2			0,2	
Felleskostnader		1,5				1,5	
Nye tiltak til planlegging		0,8				0,8	
Fv. 950 Kockhaugvegen Skovgård - Ranheim ny/fornyng		0,2					
Fv. 812 Byåsveien Huseby, fornyng av støyskjerm		0,2					
Fv. 812 Byåsveien Kystad - Stavset, ny og fornyng		0,2					
Fv. 812 Byåsveien Ila - Havstein, lokal skjerming av uteareal		0,2					
Sum Støy		9,3	11,1			20,4	
Bundet		1,5	3,9			5,4	
Delvis bundet		3,8	7,0			10,8	
Ikke bundet		4,0	0,2			4,2	

1.8 Gåtiltak

Gåtiltak er primært relativt rimelige snarvegsprosjekter, mens posten "Helhetlig gangnett" kan inkludere ulike standardtyper gåtilbud eksempelvis kortere strekninger med fortau for å etablere et helhetlig tilbud. I tillegg foreslås planleggingsmidler for blant annet nye gangforbindelser til MetroBusstasjoner, der bygging først blir aktuelt fra 2019. Snarveger som bygges i 2018 vil primært være finansiert av midler bevilget i 2017.

Tabell 1.9: Finansiering gåtiltak i 2018

2018							
Gåtiltak	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Snarveger til viktige målpunkt Planlegging, prosjektering og utbygging		9,5				9,5	Detaljert liste over snarveger forutsettes lagt fram for Programrådet seinere. Prosjektering 2018, bygging først i 2019.
Helhetlig gangnett - utbygging		2,5		1,5		4,0	Kan omfatte blant annet gangforbindelser til MetroBuss
Mindre gåtiltak		0,7	1,0	0,3		2,0	Skilting mm
Drift				0,5		0,5	Vurderes spesifikt for hver enkelt snarveg.
Felleskostnader		2,0			0,5	2,5	
Nye tiltak til planlegging		2,5				2,5	Inkluderer planlegging nye gangforbindelser MetroBuss
Sum Gåtiltak innspill		17,2	1	2,3	0,5	21,0	

Bundet		2,0			0,5	2,5	
Delvis bundet		9,5				9,5	
Ikke bundet		5,7	1,0	2,3		9,0	

1.10 Øvrige innsatsområder

Informasjon

Innsatsen vil fokusere på arbeid i forhold til skoler og bedrifter. En fortsettelse av dagens nivå på innsatsen innebærer 5,1 mill. kr.

Reiserådgivning

Innsatsen vil fokusere på arbeid i forhold til skoler og bedrifter. En fortsettelse av dagens nivå på innsatsen innebærer 5,1 mill. kr.

Det spilt inn ønske om en økning av bemanningen for å kunne forsterke dagens satsingsområder, samt å styrke innsatsen når det gjelder næringstransporter og i tilknytning til MetroBuss. Forslaget vil eventuelt innebære en økning av rammene på 1 mill. kr i 2018.

Næringstransport

Miljøpakken har fra 2017 vedtatt et tydeligere ansvar for næringstransport. Det er nedsatt en gruppe med representanter for partene i Miljøpakken, i tillegg til aktører og organisasjoner knyttet til næringstransportbransjen. Det foreslås satt av 0,8 mill. kr i 2018.

Innovasjon

Dette er et nytt satsingsområde innenfor Miljøpakken. I 2018 vil aktuelle konkrete tiltak og prosjektet bli nærmere vurdert og prioritert ut fra bidrag til Miljøpakkens mål. Et pågående

prosjekt (" Smart transport") kan være aktuelt for videreføring. Det foreslås satt av til sammen 1,5 mill. kr i 2018.

Overordnet planlegging

Miljøpakken bidrar til noen planoppgaver som vil være viktige felles grunnlag for bedre samferdselsløsninger, og som vurderes å gi en merverdi for Miljøpakken, ut over partenes ordinære planleggingsoppgaver. I 2018 foreslås prioritert planlegging for tiltak i Midtbyen, samt samferdselssystem/MetroBusslinjer i Trondheim øst. Dette er ikke bundne aktiviteter, og nivået på innsatsen må vurderes i forhold til tilgjengelige midler.

I årsbudsjettet er det lagt til grunn 1 mill. kr i 2018 når det gjelder midler til overordnet planlegging, fordelt på to områder:

- Utredninger Trondheim sentrum: kr 500 000,- (jf punkt 1 i tabellen)
- Utredning MetroBusslinje i Trondheim øst: kr 500 000,- (jf punkt 2 i tabellen)

I tillegg er det foreslått midler til knutepunktutvikling Leangen under kollektivbudsjettet (jf tabell 1.4).

Tabellen under beskriver samlede innspill innenfor dette området for 2018:

Tabell 1.10 Innspill overordnet planlegging 2018

Utredning- og planleggingsprosjekter 2018	1000 kr	Ansvar
1. Utredninger Trondheim sentrum	750	TK
2. Utrede MetroBusslinje i Trondheim øst	500	STFK
3. Stasjons- og knutepunktutvikling	500	TK
4. Opplegg for evaluering av rutestrukturen som forberedelse til neste kollektivanbud.	500	STFK
5. Trafikksikkerhetsplan	100	TK
6. Transportnett Trondheim	100	TK

1. Avklare konsekvenser og klargjøre behov for tiltak som følge av innføring av MetroBuss. Utredningene må være godt samordnet med kommunens arbeid med gatebruksplan som en del av sentrumsplanarbeidet.
2. KU har bestilt en work-shop høsten 2017 for å avklare behov for utredninger. STFK har ansvaret. Det foreslås her satt av midler til oppfølgingsoppgaver etter seminaret. Det haster å få avklart aktuelle løsninger og traseer slik at muligheter ikke lukkes.
3. Overordnet struktur: Hva er en god struktur for lokale sentra og knutepunkter i forhold til nullvekstmålet? Hva er naturlig omland og gang-/sykkellavstander? Hvordan bør kollektivsystemet samordnes med den overordnede strukturen for å få størst mulig effekt på folks reisevaner? Hvilket potensial ligger i utviklingen av attraktive og fungerende knutepunkter og lokale sentra i forhold til folks reisevaner? For en attraktiv by med redusert transportbehov? > vurderinger og drøftinger med grunnlag i RVU og andre undersøkelser av folks preferanser.
Hva er et godt tett nett for myke trafikanter? Erfaringer og drøfting.
Hvilken parkeringsnorm bør gjelde for lokale sentrum og knutepunkter? Hvilke premisser bør gjelde for sykkelparkering?
Kartlegging av tilgjengelighet til eksisterende lokalsentre og knutepunkter for gående og syklende, og kollektivtilgjengelighet. Vurdering av behovet for etablering av nye forbindelser, inkludert snarveger.
4. Bør startes opp tidlig for å være godt forberedt til neste anbudsperiode. Det må først spesifiseres et

evalueringsopplegg. Trondheim kommune har spilt inn at det kan være ønskelig med en før-etterundersøkelse i forhold til oppstart 2019. I så fall må spesifisering av evalueringsopplegg og innsamling av førdata skje i 2018.

5. Kartlegging av trafikksikkerhetssituasjonen og definering av tiltak. Noen av tiltakene vil være aktuelle å få finansiert over Miljøpakkens handlingsprogram.
6. Som følge av byutviklingen er det behov for å få oppdatert og definert transportnettet for Trondheim. Arbeidet styres av Byplankontoret. Prosjektet gjøres i hovedsak i egen regi med andre samferdselsetater involvert. Arbeidet vil være en del av faktagrunnlaget til langsiktig byutviklingsstrategi planlegges ferdigstilt tidlig i 2018. Arbeidet vil definere sammenhengende løsninger, prioritering av transportfunksjon og behov for tiltak for innen gange, sykkel, kollektiv på eksisterende transportnett. Arbeidet vil videre være grunnlag for utredning av fremtidig transportnett.

Tabell 1.11: Finansiering andre tiltak i 2018

2018							
Andre kostnader	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Sum	Merknad
Informasjon og mobilitetsrådgivning					10,3	10,3	
Forslag til økning på mobilitetsrådgivning					1,0	1,0	
Innovasjonsprosjekter					1,5	1,5	
Næringstransport					0,8	0,8	
Overordnet planlegging		0,5			0,5	1,0	
Drift av bomsystem		50,0				50,0	
ANDRE KOSTNADER		50,5			14,1	64,6	

Bundet		50,0			10,3	60,3	
Delvis bundet					2,3	2,3	
Ikke bundet		0,5			1,5	2,0	

2. Samlet vurdering av bindinger

Tabell 2.1 Kostnader og bindinger 2018

2018							
	Rv stat	Bom	FV-midl	KV-midl	Beløn	Inv. tilskudd	Sum
Finansieringsrammer	296,1	645	71,9	27,4	178,6	185	1404
Totalt fordelt	296,1	818,7	71,9	27,4	182,3	185	1581,4
Bundet	286,1	753,7	51,6	18,5	169,7	185	1464,6
Delvis bundet	10,0	27,8	12,6	4,1	6,4		60,9
Ikke bundet		37,2	7,7	4,8	6,2		55,9

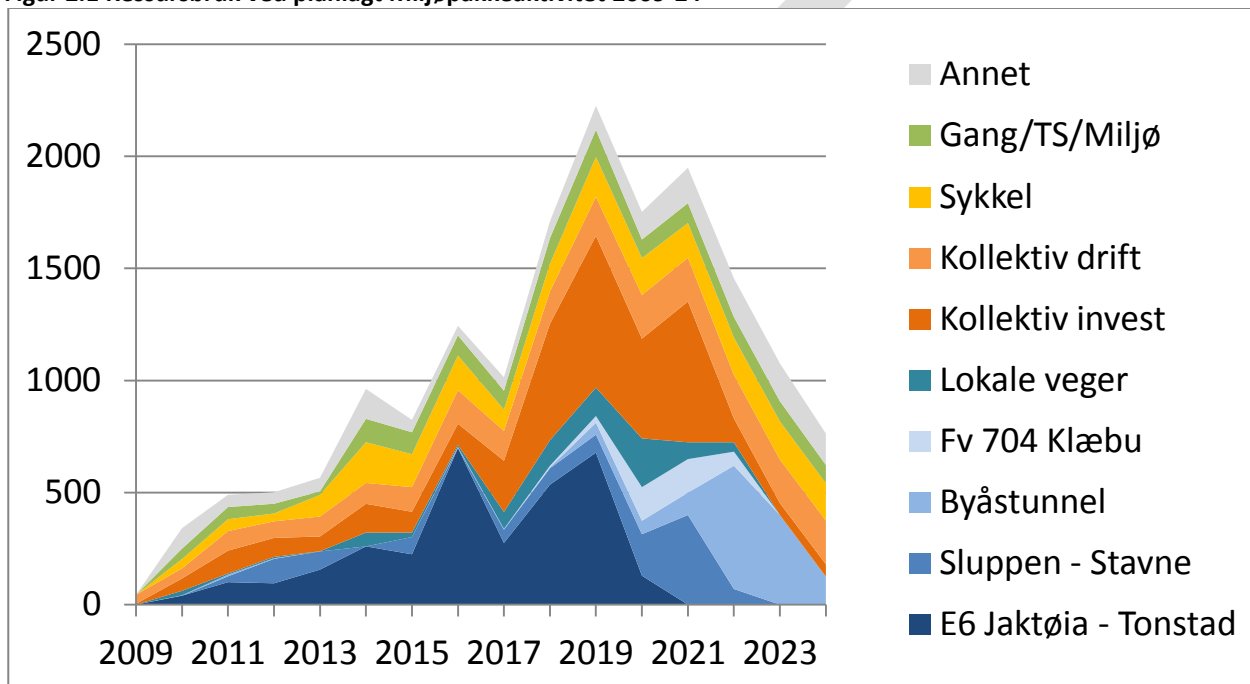
Tabellen viser at Miljøpakken må ta opp lån på opptil ca 177 mill. kr i 2018, dersom den totale fordelingen i tabell 2.1 skal bevilges. Ved å ta bort innsatsen på ikke bundne prosjekter kan dette reduseres med 55,9 mill. kr. Dersom delvis bundet aktivitet blir utsatt/ikke gjennomført, vil lånebehovet reduseres med ytterligere 60,9 mill. kr.

Reelt lånebehov vil også avhenge av framdriften på en rekke igangsatte prosjekter, og det skal foretas en nærmere prognosegjennomgang i fram mot årsskiftet.

Totalrammer og lånebehov

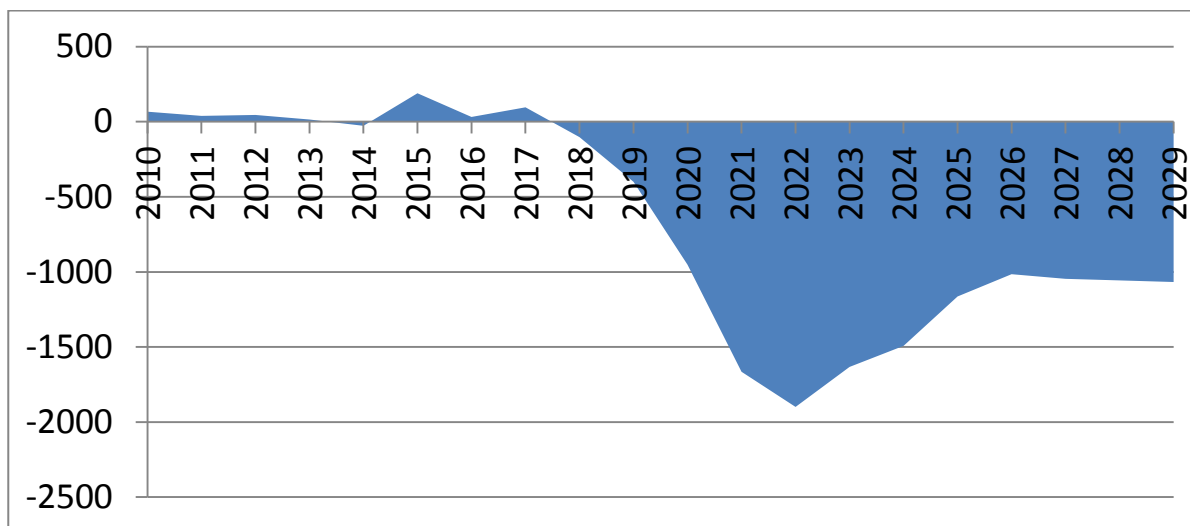
Fra 2018 ligger det an til at det kan bli behov for låneopptak for å opprettholde ønsket aktivitet i Miljøpakken, jf tabell 2.1. Det foretas høsten 2017 en gjennomgang av økonomi og prognoser for å få mest mulig oppdatert status pr inngangen til 2018. En hovedutfordring på kort sikt er de skisserte bindingene for de ulike finansieringskildene. Bystyret og fylkestinget har vedtatt garantiansvar for lånopptak opptil henholdsvis 1 mrd. kr og 1,5 mrd. kr ved behov. Det er pr november 2017 ikke helt avklart om disse vedtakene er tilstrekkelige, eller det må foretas nye lokalpolitiske vedtak.

Figur 2.1 Ressursbruk ved planlagt Miljøpakkeaktivitet 2009-24

En ressursbruk med svært høy aktivitet i de nærmeste årene vil gi betydelig lånebehov og rentebelastning, se figur 2.1 og 2.2. (Fra sentrale myndigheter er det et krav å bruke 5 % rente i slike beregninger, selv om dagens markedsrente ligger lavere.)

Figur 2.2 Kapitalbeholdning ved planlagt Miljøpakkeaktivitet 2009-24

Figuren indikerer en gjeld på nærmere 2 mrd. kr i 2022. Fra 2025 til 2029 vil ressursbruken i det alt vesentlige måtte gå til nedbetaling av lån og til dekking av driftsmidler til kollektivtrafikken. Det blir ikke for større nye tiltak.

Bindinger i fireårsperioden

En gjennomgang av tidligere vedtatte prosjekter og innspill til nye tiltak i hele fireårsperioden gir en samlet oversikt over bindinger som i tabell 2.2.

Tabell 2.2 Finansiering og bindinger 2018-21

	2018	2019	2020	2021	2018-21
Finansieringsplan (usikker)	1404	2006,9	1465,4	1447,8	6324,1
Totalt fordelt	1581,4	2375,1	2125	2280,5	8362
Hovedveg	609,0	741,0	130,0	0,0	1480,0
Lokale veger og gatebrukstiltak	107,0	33,2	18,0	0,0	158,2
Sykkel	50,6	7,5	2,5	2,5	63,1
Gange	2,5	2,5	2,5	2,5	10,0
Trafikksikkerhet	26,7	51,9	2,0	2,0	82,6
Støy	5,4	7,5	5,5	5,5	23,9
Kollektiv	73,1	37,2	20,9	18,3	149,5
Metrobuss	382,4	714,3	584,5	656,0	2337,1
Kollektiv Drift	147,6	178,4	199,6	199,6	725,2
Andre kostnader	60,3	56,8	56,8	56,8	230,6
Sum bundet	1464,6	1830,2	1022,2	943,1	5260,2
Sum delvis bundet	60,9	249,1	616,7	832,6	1759,3
Sum ikke bundet	55,9	295,8	486,1	504,8	1342,5

Større bindinger i tabellen inkluderer:

- Hovedvegprosjekter som E6 Jagtøyen - Sentervegen, Nydalsbrua og Fv704 Tanem – Tulluan
- Lokalveger: Fullføring Johan Tillers veg og øremerkede fylkesvegmidler
- Sykkel, gange, støy og trafikksikkerhet: Igangsatte prosjekter og felleskostnader
- Kollektivtransport: Driftsmidler
- MetroBuss

Generelt øker handlingsrommet (andelen bundne prosjekter reduseres) utover i perioden, men man ser også at antatte finansieringsrammer ikke vil være nok til å dekke både bindinger, delvis bundne og ikke bundne prosjekter.

3. Porteføljestyling, mandater og håndtering av usikkerhet

Miljøpakken styres gjennom porteføljestyling, der det er fokus på målstyring. Rekkefølgen og sammensetningen av enkeltprosjekter tilpasses planframdrift og kostnadsendringer. Justeringer skjer primært gjennom endringer innenfor et programområde. Ved kostnadsøkning eksempelvis på et støyprosjekt vurderes dette dekket inn gjennom å redusere/utsette andre støyprosjekt. I praksis skjer en justering og porteføljestyling på tre måter:

- Justeringer i framdrift og rammer i løpet av året.
- Årlig justering i nye årsbudsjett/handlingsprogram.
- 4-årige justeringer når hele Miljøpakken revideres. (Gjelder blant annet "porteføljestyling" mellom store prosjekt som er vedtatt i Stortinget.)
- Miljøpakkens Kontaktutvalg har gitt Programrådet (administrativ ledelse) fullmakt til å foreta økonomiske omdisponeringer innenfor de ulike programområdene i gjeldende fireårige handlingsprogram, det vil si innenfor sykkel, kollektiv, støy osv. Dette forutsetter enighet mellom partene.
- Miljøpakkens Sekretariat er gitt delegert fullmakt til å foreta beslutninger i visse saker:
 - o Gi klarsignal for forprosjekt, deltagelse i prosjektsamarbeid og utredninger innenfor rammene av vedtatt handlingsprogram.
 - o Godkjenne utvidelse av kostnadsrammen, eller forplikte Miljøpakken på andre måter, når Programrådets medlemmer har gitt sitt samtykke og de økonomiske konsekvensene er mindre enn 2 mill kr.

Det pågår høsten 2017 en gjennomgang av mandatene i Miljøpakkeorganisasjonen med tanke på effektivisering og tydeliggjøring.

Håndtering av usikkerhet

Usikkerhet håndteres på flere ulike måter i Miljøpakken:

- Det forutsettes at større prosjekt som påbegynnes gjennomgår en kostnadsberegning av type "Anslag" innen juni året før. Unntak fra denne regelen synliggjøres. Anslagsmetoden beskrives i Statens vegvesens håndbok 217 ([Anslagsmetoden.pdf](#)).
- Mindre prosjekt skal gjennomgå en enklere "kostnadsvurdering" etter rutiner vedtatt oktober 2015. Dette er ikke gjennomført for alle enkeltprosjekt, men en rekke mindre prosjekt er av etatene/temagruppene vurdert å ha tilfredsstillende kostnadsvurderinger, uten at de spesifikke retningslinjene er fulgt.
- Kostnadstallene i handlingsprogrammet kan betraktes som "styringsrammer", det vil si midler som prosjektet og prosjektledelsen skal styre etter. Dette innebærer i de fleste

tilfelle at det er snakk om tallet for "P 50", det vil si at det er 50 % sannsynlig at rammen holdes. I noen tilfelle er det oppgitt "P 85", det vil si 85 % sannsynlighet for at kostnadsrammen holdes.

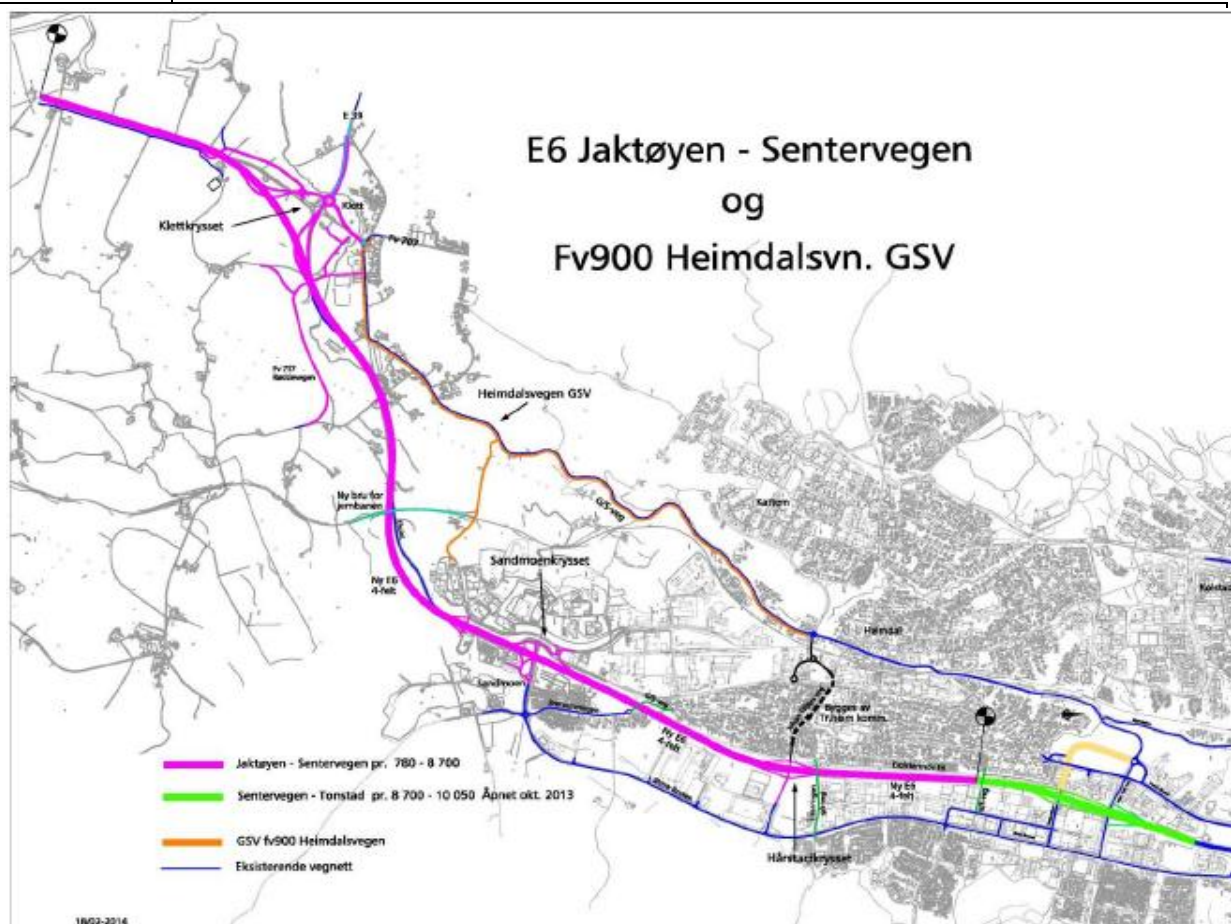
- I store prosjekt er det gjennom Stortingsbehandling også fastsatt en "kostnadsramme" som innebærer en mulighet for tilleggsfinansiering som kan vedtas av Vegdirektoratet (uten å behandles i Stortinget).
- Innenfor programområdene er mange av de definerte prosjektene "samleposter", der kostnadene kan styres gjennom omfanget av tiltak (eksempelvis punkttiltak sykkel).

UTKAST

4. Nærmere omtale av større prosjekter

E6 Sør (Trondheim – Melhus)

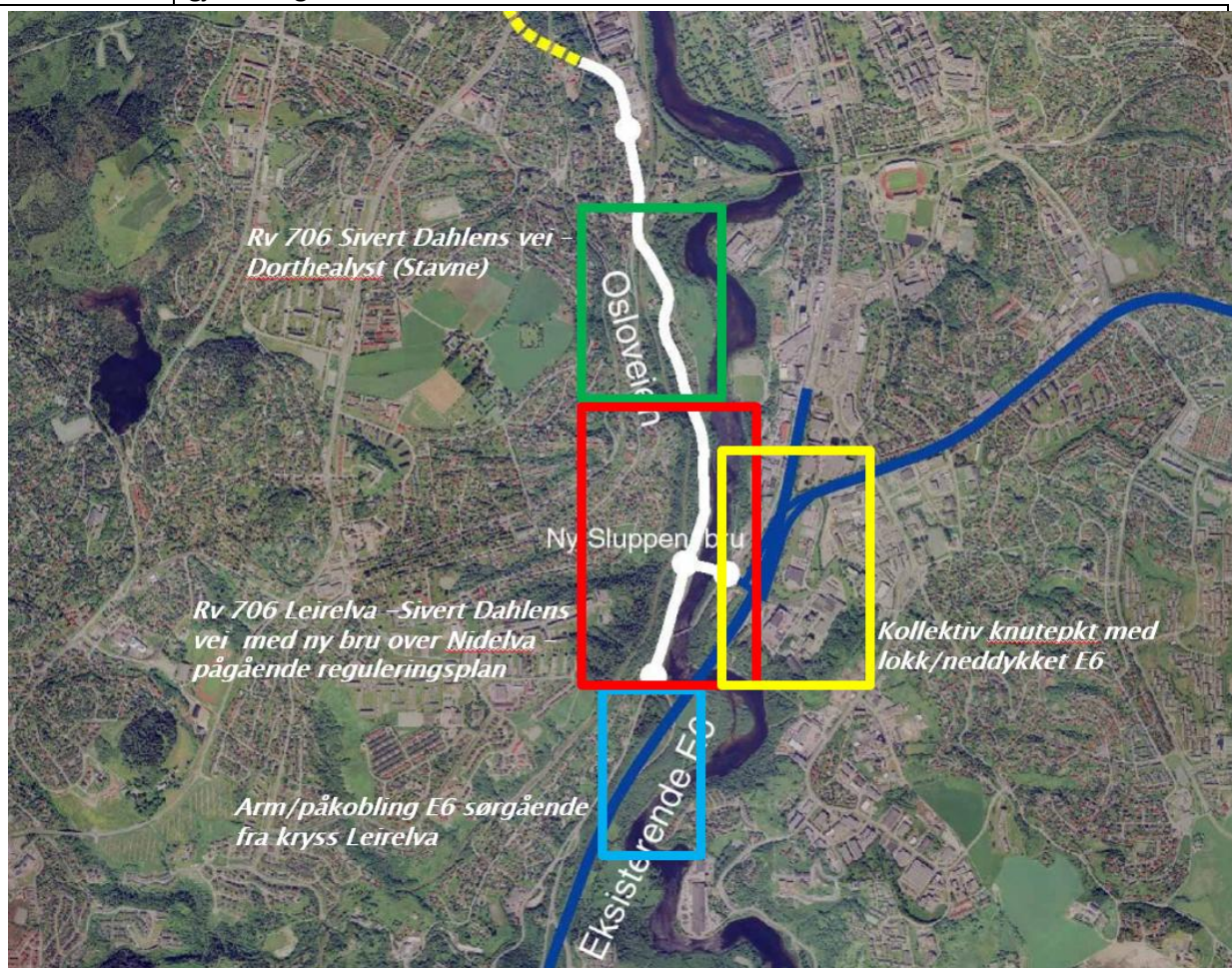
Tiltaks- beskrivelse	Utbedring av hovedvegnett mellom Tonstad og Jaktøya i Melhus. Innebærer utbygging til fire felt og nye kryssområder ved Sentervegen, Johan Tillers veg og Klett.
-------------------------	--

Planstatus	Regulert og prosjektert. Igangsatt bygging.
Kostnad	Sentervegen – Tonstad: 490 mill. kr inkludert restarbeider Rosten. Jaktøya – Sentervegen: Tidligere bevilget 1329 mill. kr. I perioden 2018-21 avsettes 1332 mill. kr.
Utbyggings- periode	Sentervegen – Tonstad åpnet for trafikk oktober 2013. Sykkelanlegg Rosten åpnet sommeren 2015. Videre utbygging av Jaktøya – Sentervegen pågår med planlagt åpning våren 2019.

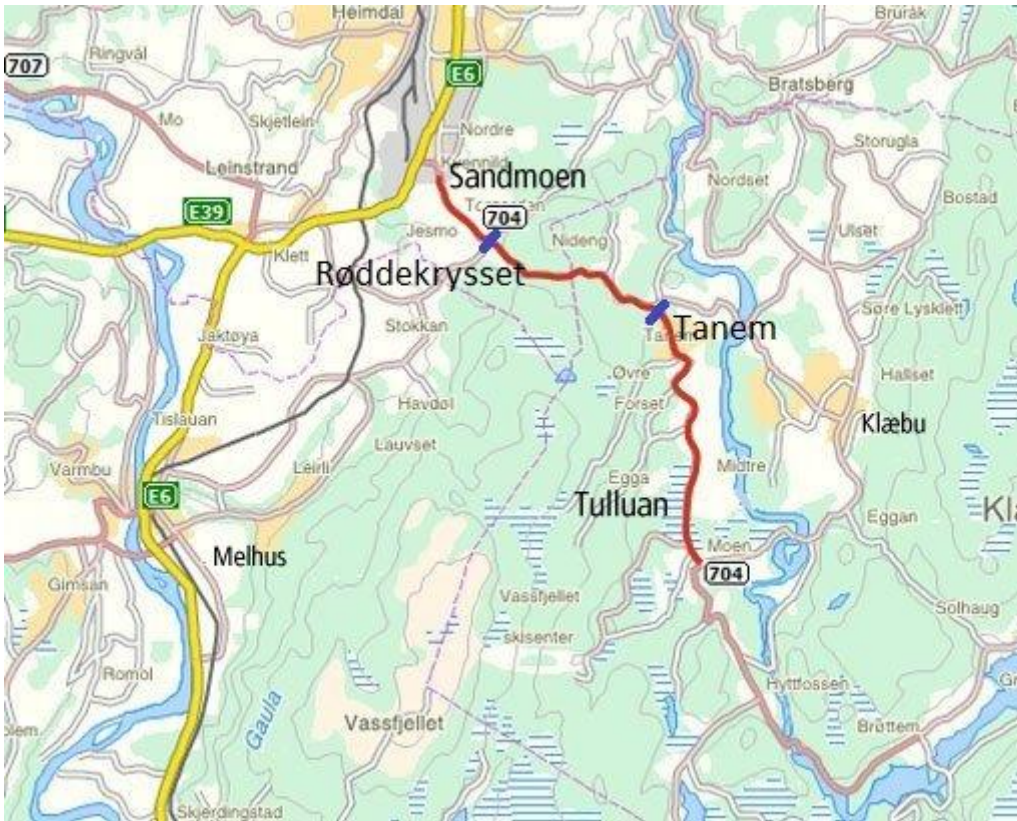
Rv 706 Sluppen – Stavne inkluder Rv 706 Nydalsbrua (ny Sluppen bru)

Tiltaks- beskrivelse	Tiltak innenfor rød og blå ramme angir ombygging av rv. 706 (Oslovegen) nordover til Sivert Dahlens veg og inkluderer ny bru (Nydalsbrua), påkjøringsrampe til E6 sørover og tiltak for gående og syklende. Det legges til rette for seinere tilkobling for Byåstunnelen fra Munkvollområdet. Tiltak innenfor grønn ramme gir utbedring av rv. 706 Oslovegen som fullfører hovedvegnettet rundt sentrum. Tiltak innenfor gul ramme angir ombygging av Sluppenkrysset, med mål om kollektivknutepunkt, effektiv arealutnyttelse og bedre vegkapasitet for gjennomgående E6-trafikk.
-------------------------	--

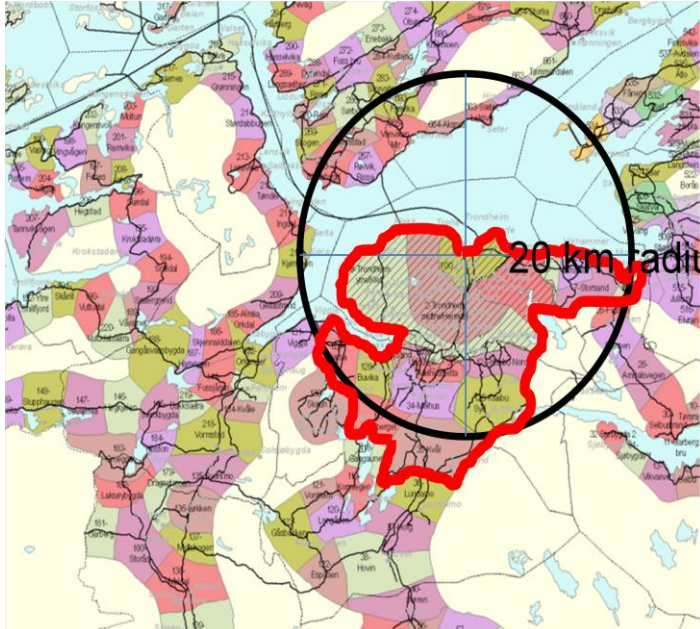

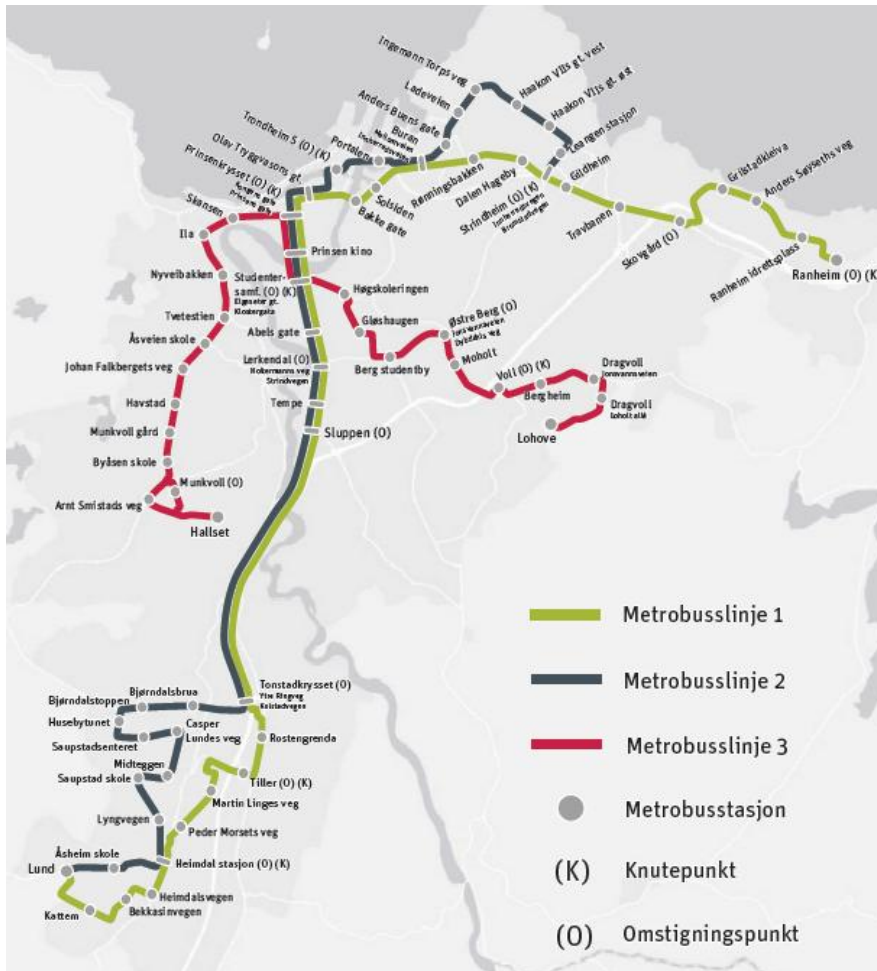
Plan- status	Kommunedelplan vedtatt i 2011 for områdene innenfor blå, rød og grønn ramme. Reguleringsplan forventes vedtatt ved årsskiftet 2017/2018 for tiltak innenfor blå og rød ramme. Reguleringsplanlegging starter høsten 2017 for tiltak innenfor grønn ramme. Forprosjekt er startet våren 2017 for området innenfor gul ramme.
Kost- nad	Tiltak innenfor rød og blå ramme forventes å koste ca 900 mill kr. Tiltak innenfor grønn ramme forventes å koste ca 200 mill kr. Tiltak innenfor gul ramme har en uavklart kostnad. Det settes av midler til utredning/planlegging/prosjektering.
Mulig utb.	Tiltak innenfor rød og blå ramme kan tidligst få byggestart høsten 2019 og fullføres i 2022. Tiltak innenfor grønn ramme kan bygges i perioden etter 2021 (forutsatt finansiering). Tiltak innenfor gul ramme: Uavklart byggeperiode.

Byåstunnelen	
Tiltaks- beskrivelse	Forbindelse mellom Sluppen og Munkvoll. Vil korte ned reiseavstander Byåsen – Sluppen – Omkjøringsvegen, samt gi nye muligheter for bussbetjening og ombygging av lokalvegnettet.
Kart	 A map of the Byåsen area showing a proposed tunnel route. The route is marked with a solid black line and a dashed grey line, connecting Byåsen to Sluppen. The map includes labels for 'borg', 'Byåsen', and 'Sluppen'. A large, faint watermark 'U' is visible across the map.
Planstatus	Ny utredning av løsninger våren 2018. Skal også vurdere virkningene på hele transportsystemet i bydelen. Reguleringsplanarbeid 2018 -19.
Kostnad	Usikker og avhengig av løsningsvalg. Nye kostnadsvurderinger utføres våren 2018 (på bakgrunn av krav til stigning og toløpstunnell).
Mulig utbyggings- periode	Oppstart ca 2021 og ferdigstillelse 2024.

Fv 704 Klæbu Tanem - Tulluan	
Tiltaks- beskrivelse	Videreføring av ny vegtrasé fra Sandmoen til Tanem, som bygges fra 2017. Tanem – Tulluan vil bedre adkomst til store næringsareal på Tulluan.
Kart	
Planstatus	Reguleringsplanarbeid 2017 -18.
Kostnad	Totalkostnadene for prosjektet meget grovt er anslått til 410 mill. kr.
Mulig utbyggings- periode	Oppstart ca 2019 og ferdigstillelse ca 2021-22.

Elgeseter gate	
Tiltaks- beskrivelse	Elgeseter gate skal bygges om for å bli en effektiv kollektivgate med høye miljøstandarder. Utbyggingen skal muliggjøre langt tettere kontakt mellom øst- og vestsiden av gata.
Kartet	 Kartet viser områdeavgrensning for planarbeidet. Dette kan bli endret i løpet av prosessen. MetroBuss-satsing vil foregå innenfor prosjektet, jf bymiljøavtalen. Tiltaket må også tilpasses campusutvikling på NTNU.
Planstatus	Basert på politiske vedtak går reguleringsplanarbeidet videre kun med løsninger i dagen, og både midtstilt og sidestilt alternativ for MetroBussen vurderes. Reguleringsplan kan tidligst være ferdig 2019.
Kostnad	Det er i bymiljøavtalen anslått kostnader på ca 800 mill. kr. Detaljplanlegging må avklare hvor stor del av kostnaden som kan knyttes til MetroBuss og hvor mye som er andre byutviklingstiltak.
Mulig utbyg- gingsperiode	Utbygging fra ca 2020.

Driftstilskudd	
Tiltaks- beskrivelse	Driftstilskuddet har gått til utvidet rutetilbud, kapasitetsøkning, lavere takster i Trondheim og regionen, samt mer miljøvennlig materiell. Tilskuddet gis nå som en samlepost, fordi ekstra satsing etter hvert integreres i ordinært tilbud. Ambisjonene om fortsatt passasjervekst krever økte tilskudd.
Kartet (rød strek) viser området med bytakst fra 2011	
Status	Ruteopplegg og takster justeres årlig av AtB og Sør-Trøndelag fylkeskommune. I 2017 vedtas ny takst- og sonemodell for hele Trøndelag. Fra 2019 er vedtatt betydelige endringer i kollektivtilbudet i Trondheim gjennom etablering av tre Metrobusslinjer og vesentlige endringer i det øvrige ruteopplegget.
Kostnad	I 2018 foreslås 147,6 mill. kr, 2019: 178,4 mill. kr, 2020: 199,6 mill kr, 2021: 199,6 mill. kr. Betydelig økning i 2018-19 er knyttet til MetroBuss og nytt rutetilbud fra høsten 2019.

MetroBussutvikling	
Tiltak	MetroBuss innebærer en høystandard bussløsning der framkommelighet, holdeplasser, informasjon og materiell holder meget høy kvalitet. I første omgang prioriteres utbygging av infrastruktur langs tre utvalgte hovedruter.
	
Planstatus	Noen holdeplasstiltak og framkommelighetstiltak kan gjøres uten regulering, jf politisk sak sept 2017. Flere knutepunkter, endeholdeplasser og framkommelighetstiltak må reguleres og tilpasses ny rutestruktur og nytt materiell (jf flere politiske saker 2017).
Kostnad	Kostnader må avklares nærmere innenfor rammene av bymiljøavtalen.
Mulig utb. periode	Holdeplasstiltak fra 2017, større framkommelighets- og knutepunktstiltak fra 2018. Nødvendig infrastruktur for ny rutestruktur planlegges gjennomført før august 2019. Jonsvannsvegen: 2018-19 Høgskoleringen: 2017-19 Dybdahls veg 2015-17

Trikk	
Tiltaks- beskrivelse	Miljøpakken dekker merkostnaden til arbeid på trikkens infrastruktur. (Kostnadene ved selve rutekjøringen dekkes av AtB.) Tiltakene inkluderer: - Arbeid med kjøreveg/infrastruktur ut over det som er "ordinær" daglig drift (eksempelvis snøbrøyting inngår i daglig drift) - Midler til vedlikehold og oppgradering infrastruktur
Kart	 The map shows the tram route for GråkallBanen, specifically the Lian - St. Olavsgt. line. The route is marked with a white line on a blue background. Stops are indicated by red dots and labeled: LIAN, VESTMARKA, HERLOFSØNSLØYPA, KYVANNET, UGLA, FERSTAD, MUNKVOLL, RØGNHEIM, SØNDRE HOEM, NORDRE HOEM, BREIDABLIKK, BELVEDERE, BYGRENSEN, NYVEIBAKKEN, BERGSLIGT, ILA, SKANSEN, KALVSKINNET, DRONNINGENSGT., and ST. OLAVSGT. The GråkallBanen logo is in the top left corner.
Planstatus	Årlige tiltak planlegges av Boreal Transport Bane AS og gjennomgås/godkjennes av Trondheim kommune. (Trondheim kommune eier infrastrukturen, men har inngått en langsiktig leieavtale med Boreal Transport Bane AS.)
Kostnad	Det er synliggjort et behov for betydelige ressurser til å ta igjen etterslep og for nødvendig fornyelse. En ny ekstern gjennomgang av infrastrukturen foreslås i 2018. I tillegg kommer årlige ordinære kostnader for å opprettholde kjørevegen. I handlingsplanperioden settes av til sammen satt av 74,2 mill. kr. Oppgradering Kongens gate antas innarbeidet i MetroBussprosjektet. I løpet av 2018 leies det inn nytt materiell for å teste funksjonaliteten.
Mulig utbyggings- periode	Arbeid med oppgradering foretas fortløpende.